УДК 338.4
Сидорук І.С.[1], Ярцева В.В.[2]
[1] канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»
[2] студ. гр. ФЕУ-413 НУ «Запорізька політехніка»

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОВОЄННОГО РОЗВИТКУ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Будівельна галузь в Україні завжди відігравала ключову роль у національній економіці, сприяючи розвитку інфраструктури країни та створенню нових робочих місць. Проте, як і будь-яка велика галузь, вона зіткнулася з низкою проблем, які з часом лише поглиблювалися.

Перед початком війни у будівельній сфері України однією з найважливіших проблем був низький рівень інвестицій, що сповільнював розвиток нових проектів та впровадження передових технологій. Також процес модернізації галузі уповільнювався через відчутний брак кваліфікованих фахівців, особливо в сфері новаторських будівельних технологій.

Війна призвела до загострення проблем будівельного комплексу України. Руйнування інфраструктури та необхідність відновлення створили нові виклики для галузі. Обмежений доступ до будівельних матеріалів через логістичні перешкоди та збільшення їх вартості ускладнили будівельні роботи,

що призвело до підвищення вартості будівництва. Зокрема, зросли ціни на сировину та основні будівельні матеріали.

З початком повномасштабного вторгнення велика частина українських підприємств була змушена призупинити або обмежити виробництво, а частина переорієнтувалась на потреби ЗСУ. Безліч будівельних підприємств і об'єктів інфраструктури пошкоджено або зруйновано, багато підприємств на Півдні та Сході опинилися на території активних бойових дій або знаходяться в тимчасовій окупації, як і елементи логістики, постачальники сировини та комплектуючих. Енергетична криза, включаючи ушкодження інженерної інфраструктури, також негативно позначилась на виробництві будівельної продукції. Галузь відчула гострий дефіцит сировини і будівельних матеріалів, зокрема, скла, металевих виробів, будівельних сумішей, цегли тощо.

Зростання собівартості будівництва зумовлене здорожчанням ресурсів на фоні їх дефіциту, що стосується як вартості будівельних матеріалів, так і трудових ресурсів. До вищезгаданих чинників долучається коливання курсу валют, збільшення вартості паливно-мастильних матеріалів, фактичне припинення товарного і комерційного кредитування, додаткові ризики, які враховують постачальники у вартості. Перебудова зв'язків і логістики також має вплив на собівартість будівництва. Деякі учасники ринку стверджують, що витрати на будівництво об'єктів зросли в декілька разів у порівнянні з 2021 роком. Крім того, на вартість будівництва житлової і громадської нерухомості значно вплине підвищення вимог з цивільного захисту, насамперед, влаштування сховищ та укриттів у складі об'єктів.

Наслідки війни викликають проблеми у будівельній галузі не лише України, а й країн Європи та США. Зокрема, руйнування підприємств, які виробляли будівельні матеріали для українського та європейського ринків, призвело до дефіциту товарів і збільшення їх вартості.

З метою розв'язання проблем та ефективного розвитку будівельної галузі України необхідно зосередити увагу на наступних напрямах діяльності:

- активізувати залучення інвестицій, які є ключовим джерелом фінансування для оновлення будівельного комплексу та відновлення інфраструктури. Це може бути досягнуто шляхом отримання міжнародної допомоги та приватних інвестицій;

- орієнтуватися на використання нових технологій та інновацій, таких як модульне будівництво й 3D-друк будівельних елементів, що може значно покращити ефективність відновлення та знизити вартість будівельних робіт;

- заохочувати до навчання молодих фахівців, оновлювати та удосконалювати освітні програми, а також створити умови для повернення кваліфікованої робочої сили, що є ключем до вирішення дефіциту кадрів у будівельній галузі;

- використовувати досвід інших країн, які успішно впровадили інновації у будівельній сфері та ефективно відновили свою інфраструктуру після кризових ситуацій. Окрім того, необхідно враховувати конкретні виклики, такі як дефіцит будівельних матеріалів та управління будівельними відходами. Наприклад, можна розглядати можливості відновлення власного виробництва будівельних матеріалів та використання будівельних відходів для повторного застосування.

Таким чином, успішний повоєнний розвиток будівельної галузі потребує комплексного підходу, включаючи інвестиції, використання новітніх технологій, навчання кадрів та врахування міжнародного досвіду.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Михайло Жужа. Тенденції в будівельній галузі під час воєнного стану. URL: https://blog.liga.net/user/mzhuzha/article/51593 (дата звернення 14.05.2024 р.)

2. Назар Бенч. В умовах війни: що відбувається у будівельному секторі. URL: https://interfax.com.ua/news/blog/896001.html (дата звернення 14.05.2024 р.)